

Azərbaycan tibb elminin görkəmli nümayəndələrindən biri akademik Zərifə Əliyeva ölkəmizin oftalmologiya sahəsinin inkişafına böyük töhfələr vermişdir. Zərifə xanım Əliyeva Ümumittifaq Mərkəzi Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda (Moskva) diplomdansonrakı hazırlıq fəaliyyəti nəticəsində oftalmologiya ixtisası üzrə mütəxəssis kimi təkmilləşmişdir.

Akademik Zərifə Əliyeva fəlsəfə doktoru, M.Helmholts adına Elmi Tədqiqat Göz Xəstəlikləri İnstitutunda elmlər doktoru dissertasiyalarını müdafiə etmiş, professor elmi adını almış, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının həqiqi üz-

Akademik Zərifə Əliyevanın rəhbərliyi ilə gənc alimlərin və həkim-oftalmoloqların böyük bir nəslə yetişmişdir. Zərifə xanım tələbələrinə zəngin həyat təcrübəsini öyrətmiş, onlara diqqət və qayğı ilə yanaşmışdır. Böyük xidmətlərinə, çoxillik elmi-tədqiqat işlərinə görə 1983-cü ildə Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyasının akademiki seçilmişdir. Hazırda Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Milli Oftalmologiya Mərkəzi akademik Zərifə Əliyevanın adını daşıyır. Bakı şəhərində mərkəzi küçələrdən birinə alimin adı verilmişdir.

SSRİ Sülhü Müdafiə Komitəsinin üzvü, Azərbaycan Sülhü Müdafiə Komitəsinin sədr müavini, SSRİ Oftalmoloqlar Elmi Cəmiyyəti İdarə Heyətinin, "Oftalmologiya xəbərləri" jurnalının (Moskva) redaksiya Heyətinin, respublika "Bilik" Cəmiyyəti İdarə heyətinin üzvü olan Zərifə xanım Əliyeva, həmçinin SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının "Akademik M.Averbax" mükafatı ilə təltif olunan ilk qadın alim olmuş, Əməkdar elm xadimi fəxri adına layiq görülmüş, "Qırmızı Əmək Bayrağı" ordeni ilə təltif olunmuşdur.

Zərifə xanım Əliyeva 150-yə yaxın elmi əsərin, 12 monoqrafiyanın, dərslik və dərs vəsaitlərinin, 1 ixtira, 12 səmərələşdirici təklifin müəllifi və

Sağlığında əfsanələşən nurlu insan

həmmüəllifi, onlarca elmlər doktoru və fəlsəfə doktorunun elmi rəhbəri və məsləhətçisi olmuşdur.

Azərbaycan aliminin apardığı tədqiqat işlərinin nəticələri əsasında yazdığı çoxsaylı elmi əsərlər, monoqrafiya və kitablar hazırda da oftalmoloq həkimlər, tələbələr tərəfindən geniş istifadə olunur. Bu da o deməkdir ki, bu kitablar bütün dövrlər üçün yazılmış əsərlərdir və öz aktuallığını heç vaxt itirmir.

Zərifə xanım Əliyeva Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda çalışdığı dövrdə bir çox cərrahiyyə əməliyyatları aparmış, xəstələrə məsləhətlər vermiş, gənc həkimlərin tərbiyəsinə, problemlərinin həllinə xeyli zəhmət sərf etmişdir. Onun çoxsaylı məqalələri, çıxışları məhz bu məsələyə həsr olunmuş, "Yüksək etimad" kitabı isə cəmiyyətdə həkimin şəxsiyyət kimi formalaşması prosesinə dəyərli töhfə vermişdir.

Azərbaycanın tibb elminin inkişafında xüsusi xidmətlər göstərmiş görkəmli oftalmoloq alim Zərifə xanım Əliyevanın anadan olmasının 100-cü ildönümünün qeyd olunmasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamına əsasən 2023-cü ildə silsilə tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Zərifə xanım Azərbaycan xanımının mənəvi dəyərlərini özündə təcəssüm etdirən bir qadın, bir həyat yoldaşı, bir ana, bir həkim, bir alim, bir ictimai xadim olaraq sağlığında əfsanəviləşmiş və daşdığı titulları mərhəmət, şəfqət, humanizm kimi ali hisslərlə bütövləşdirərək əsl insanlıq zirvəsinə yüksəlmişdir.

Azərbaycan xalqı hər il 15 aprel tarixində akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsini böyük ehtiramla yad edir, bu məqsədlə ölkəmizdə elmi-praktik konfranslar keçirilir.

Pərvanə VƏLİYEVA,
Milli Məclisin deputatı.

vü seçilmişdir. Həmçinin Elmi-Tədqiqat Göz Xəstəlikləri İnstitutunda elmi işçi, böyük elmi işçi, daha sonra Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun Göz xəstəlikləri kafedrasının müdiri vəzifələrində çalışmışdır.

Böyük alim yalnız çalışdığı institutda fəaliyyət göstərməklə kifayətlənməmiş, respublikanın şəhər və rayonlarını bir-bir gəzərək, traxoma xəstəliyinin yaranma səbəblərini araşdırmış və xəstəlik ocaqlarında kompleks şəkildə müalicə-profilaktik tədbirləri həyata keçirmişdir.

Alimin oftalmologiya sahəsində çoxşaxəli elmi fəaliyyətinin əsas istiqamətini traxoma xəstəliyinin müalicəsi, görmə orqanının fiziologiyası və peşə xəstəliklərinin təsiri nəticəsində baş verən göz patologiyalarının profilaktikası, diaqnostikası və müalicəsi, kimya sənayesi müəssisələrinin işçilərində görmə orqanının vəziyyəti, herpetik göz xəstəlikləri, ağır virus konyunktivitləri, gözün hidrodinamik sisteminin fizioloji-anatomik xarakteristikası, göz sulanmasının müasir cərrahiyyə üsulları ilə müalicəsi, şəkərli diabet zamanı göz xəstəlikləri, terapeutik oftalmologiya, iridodiaznostikanın əsasları, qlaukoma problemləri və s. təşkil etmişdir.